

14.5.2024

Asia/12

12

Berner Oy:n hankintaoikaisuvaatimus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päätökseen 28.3.2024 § 100 koskien yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankintaa

HEL 2024-002550 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää, että sosiaali, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan hankintapäätökseen 28.3.2024 § 100 koskien yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankintaa kohdistuvan Berner Oy:n oikaisuvaatimuksen käsittely raukeaa hankintamenettelyn keskeyttämisen vuoksi.

Hankinta on keskeytetty lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 125 §:n mukaisesti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan päätöksellä 26.4.2024 § 122.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksyä yksiköissä olevien sairaala ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot päätöksessään 16.1.2024 § 6. Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti oikeuttaa toimialajohtajan tekemään hankintaa koskevat päätökset, päättämään optiokauden käyttöönotosta, allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavan sopimuksen sekä päättämään sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta. Hankinnan ennakoitu arvo on 2 000 000 euroa.

Yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuollot ja viankorjaukset kilpailutettiin hankintalain 32 §:n mukaisella avoimella menettelyllä. Tarjouskilpailu käynnistettiin julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa Hilmassa osoitteessa hankintailmoitukset.fi 18.2.2024 julkaistulla hankintailmoituksella. Hankintaan saatiin määräaikaan 21.3.2024 kello 13.00 mennessä neljä tarjousta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päätti 28.3.2024 § 100 valita yksiköissä olevien sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuoltojen ja viankorjausten palveluntuottajaksi Lojer Oy:n. Hankintapäätökseen saapui yksi oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimus ja oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Kilpailutukseen osallistunut Berner Oy on tehnyt oikaisuvaatimuksen hankintapäätökseen 28.3.2024 § 100 (liite 1). Oikaisuvaatimuksessaan Berner Oy vaatii kumoamaan hankintapäätöksen, hylkäämään Lojer Oy:n tarjouksen ja tekemään uuden tarjousvertailun sekä hankintapäätöksen.

Berner Oy on oikaisuvaatimuksessaan esittänyt seuraavia perusteluita Lojer Oy:n tarjouksen hylkäämiselle, hankintapäätöksen kumoamiselle ja vertailun uudelleen suorittamiselle.

Oikaisuvaatimuksen perusteena on esitetty, ettei vertailuperusteena käytetty kokonaistaloudellinen edullisuus ole toteutunut, koska tarjouspyynnön painotukset ovat mahdollistaneet vertailuperusteiden käytön siten, että kilpailutuksen lopputulos ei ole vastannut tarjouspyynnössä esitettyjä kokonaistaloudellisuuden edullisuuden kriteerejä. Voittanut tarjous ei ole ollut tästä syystä tosiasiaassa kustannuksiltaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Viankorjauksille annettu painoarvo 40 prosenttia on oikaisuvaatimuksen mukaan ollut kohtuuttoman suuri verrattuna palvelun olennaisen osan muodostaviin määräaikaishuoltoihin, kyseinen painotus on mahdollistanut vertailuperusteiden keinotekoisien hyväksikäytön ja johtanut suhteellisuusperiaatteen vastaiseen menettelyyn.

Tarjouskilpailun voittanut tarjoaja on käyttänyt hyväkseen tarjousten vertailussa käytettyä laskukaavaa ja hankintayksikkö on toiminut virheellisesti, koska se ei ole hylännyt Lojer Oy:n tarjousta liian alhaisen hinnan perusteella. Sentin tuntihinta viankorjauksille aiheuttaa riskin sopimuskaudella siitä, että voittanut tarjoaja ei pysty toteuttamaan hankintaa tarjouksensa mukaisesti ja että palvelun laatu ei vastaa hankinnalle asetettuja kriteerejä. Hankintayksikön ei tule sallia sellaisen mallin muodostumista, joka vaarantaa hankintalain tavoitteiden toteutumisen. Myös riski todellisten markkinahintojen hämärtymiselle muodostuu yhä korkeammaksi, mikäli keinotekoinen menettely tarjouskilpailussa hyväksytään.

Kustannusero voittaneen ja toiseksi tulleen tarjoajan välillä vain korostuisi sopimuksen kestäessä hinnankorotusten johdosta. Poikkeuksellisen alhainen tarjoushintaa sisältää myös riskin, että voittanut tarjoaja saattaisi nostaa merkittävästi tarjoamaansa hintaa sopimuskauden aikana. Voittaneen tarjoajan hinnankorotuksella olisi olennainen merkitys määräaikaishuoltojen suhteen hankinnan kokonaiskustannuksiin.

Oikaisuvaatimuksessa esitettyjen perusteluiden mukaan poikkeuksellisen alhainen tarjous olisi tullut hylätä sen vuoksi, että tarjous ei ole taloudellisesti kestävä ja sen kustannukset ovat epärealistiset suhteessa

hankinnan laatuvaatimuksiin. Oikaisuvaatimuksella on myös kiinnitetty huomiota siihen, että sopimusluonnoksen mahdollistamat suoritteiden arvoon sidotut sanktiot tulisivat voittaneen tarjouksen vikakorjausten osalta jäämään mitättömän pieniksi, mikäli palvelun laatu poikkeaa siitä, mitä tarjouspyyntöasiakirjoissa on vaadittu. Oikaisuvaatimuksella oli esitetty myös potilasturvallisuuteen liittyviä argumentteja ja kyseenalaistettu voittaneen tarjoajan mahdollisuus tarjotulla hinnalla ylittää MDR-asetuksen edellyttämälle tasolle.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Tarjousten valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena oli halvin hinta. Tarjousten vertailussa tarjouksen saamat pisteet (enintään 100 pistettä) jakautuivat seuraavasti: Määräaikaishuollon suoritehintaa enintään 60 pistettä ja viankorjauksen tuntihintaa enintään 40 pistettä. Eniten pisteitä saanut tuli valituksi.

Hintojen vertailussa huomioitiin sairaala- ja hoivasänkyjen määräaikaishuollolle ja vian korjaukselle tarjouspyynnössä tarjotut hinnat. Hintavertailu toteutettiin siten, että kunkin kohteen hintaa vertailtiin erikseen. Kullekin kohteelle oli tarjouspyynnössä määritelty painoarvo, jonka perusteella kohteen hinnan maksimipisteet määrittyivät. Esimerkiksi, kun kohteen painoarvo hinnan maksimipisteistä on 60 prosenttia, kohde voi saada korkeintaan $0,6 \cdot 100 = 60$ pistettä hintavertailussa.

Kunkin kohteen kohdalla halvin tarjottu hinta sai kyseisen kohteen hinnan maksimipisteet, muut suhteutetaan siihen kaavalla: $\text{pienin annettu arvo} / \text{tarjottu arvo} \cdot \text{kohteen hinnan maksimipisteet}$. Kun kunkin kohteen hinnat oli vertailtu ja pisteytetty, tarjoajan tarjouksen kaikkien kohteiden saamat hintapisteet laskettiin yhteen. Tarjouksen saamat hintapisteet muodostuivat siten yhteenlasketuista kohdekohtaisista hintapisteistä. Tarjouksen saamat kokonaisvertailupisteet muodostuivat tarjoajan tarjouksen yhteenlasketuista hintapisteistä.

Tarjouspyyntöasiakirjoilla on ollut eriteltynä arviot vuosittaisista määristä määräaikaishuolloille ja viankorjauksille. Näitä tietoja ei kuitenkaan ollut käytetty vertailussa kertoimena, ja tämä on johtanut siihen, että tarjoajat ovat voineet keinotella hinnoittelullaan tarjoamalla painoarvoltaan suurten, mutta arvioitujen tilausmäärien perusteella kuitenkin verrattain vähämerkityksellisten vikakorjausten osalta suhteettomaan alhaisia hintoja vertailussa menestyäkseen. Tämä on johtanut siihen, ettei valituksi ole voinut käytännössä tulla kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

Hankintayksikkö on tarjouksia käsitellessään havainnut Lojer Oy:n tarjouksen vaikuttaneen poikkeuksellisen alhaiselta ja pyytänyt selvitystä hinnasta hankintalain 96 §:n mukaisella tavalla. Selvityksen perusteella

14.5.2024

Asia/12

hankintayksikkö katsoi esitetystä selvityksestä ilmenevän yksilöllisten sopimusjärjestelyjen, kustannuksia säästävien toimintamallien ja liiketoiminnallisten ratkaisujen sekä tarjouksen kokonaishinnoittelun perusteella ilmenevän luotettavasti, että tarjoajat kykenevät tuottamaan palvelun tarjotulla hinnalla tarjouspyynnön sekä lainsäädännön vaatimukset huomioiden.

Hankintayksikön perustelut oikaisuvaatimuksen raukeamiselle

Käsitellessään hankinnasta tehtyä oikaisuvaatimusta, hankintayksikkö on havainnut menetelleensä virheellisesti hankintamenettelyssä, eikä virheellistä menettelyä ollut mahdollista korjata hankinta-oikaisulla siten, että tarjoajien tasapuolinen kohtelu toteutuisi, minkä vuoksi hankinta oli hankintalain 125 §:n mukaisesti keskeytettävä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päätti 26.4.2024 § 122 keskeyttää hankinnan seuraavin perusteluin: Hankintamenettelyssä valintaperusteena oli halvimman hinnan ohella myös kokonaistaloudellinen edullisuus. Käsitellessään hankinnasta tehtyä oikaisuvaatimusta hankintayksikkö havaitsi, että hankintapäätöksellä ei tullut valituksi kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Tarjouspyynnössä on ollut virhe, joka on mahdollistanut tämän.

Edellä esitetyn perusteiden hankinnan keskeyttämiselle on hankintalain mukainen todellinen ja perusteltu syy, eikä ratkaisu vaikuta syrjivästi tarjoajiin.

Hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan hankinnan uudelleen ja korjaa tarjouspyynnön vaatimuksia niin, että valituksi tulisi kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Edellä mainituin perusteiden Berner Oy:n hankinta-oikaisuvaatimus raukeaa hankintamenettelyn keskeyttämisen vuoksi.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankinta-oikaisun käsittelee lautakunta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Essi Kangastie, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 37358
essi.kangastie(a)hel.fi
Jaana Alapulli, laitehallinnan asiantuntija, puhelin: 09 310 26135
jaana.alapulli(a)hel.fi

Liitteet

14.5.2024

Asia/12

1 Oikaisuvaatimus, 11.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Otteet

Ote

Hankinta- ja sopimuspalvelut
Laki-, valvonta- ja yleishallin-
topalvelut
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu-
päätös
Liite 1